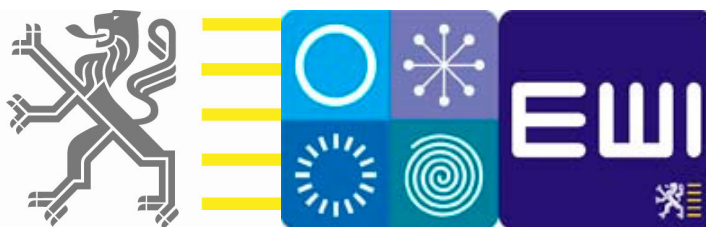

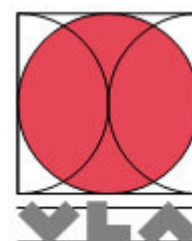
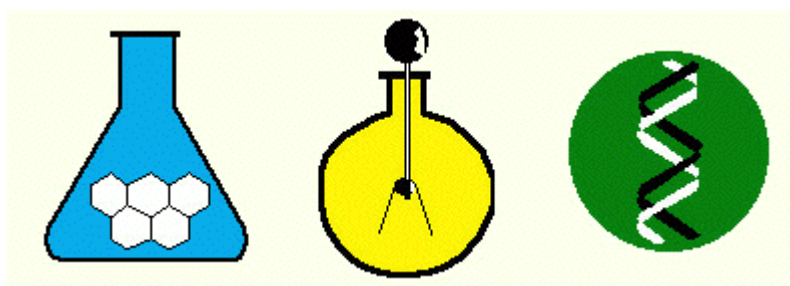
Vlaamse overheid

SYNTHESE RAPPORT EVALUATIE WETENSCHAPPELIJKE OLYMPIADES

SAMENVATTING

Studiedienst en Prospectief Beleid¹
Departement Economie, Wetenschap en Innovatie
Vlaamse Overheid
Koning Albert II-laan 35 bus 10
1030 Brussel

13.07.2007

¹ Afdeling Strategie en Coördinatie sinds 1 juni 2008

Evaluatie (wetenschappelijke) olympiades

Samenvatting syntheserapport opgesteld door de entiteit Studiedienst en Prospectief Beleid van het departement Economie, Wetenschap en Innovatie

1. Situering

In het kader van het actieplan Wetenschapsinformatie en Innovatie wordt sinds 1998 voorzien in de structurele ondersteuning van de (5) wetenschappelijke olympiades.

De wetenschappelijke olympiades zijn wedstrijden voor jongeren uit het secundair onderwijs (in hoofdzaak de jongeren uit de derde graad) en betreffen een welbepaald vakgebied.

Bedoeling van de wedstrijden is enerzijds de belangstelling voor de vakgebieden te vergroten en anderzijds – indien van toepassing – de preselectie te houden voor de overeenstemmende internationale wetenschappelijke olympiade.

Vanuit het actieplan worden vijf wedstrijden ondersteund, vooral:

- De Vlaamse Wiskunde Olympiade²
- De Vlaamse Olympiades voor Natuurwetenschappen (Biologie, Chemie en Fysica)
- De Vlaamse Geografie Olympiade
- Olyfran (olympiade voor Frans – vroeger “La Tour Eiffel – Concours de Français” genoemd)³
- De Vlaamse Olympiades Latijn en Grieks

De ondersteuning wordt geregeld via een overeenkomst per organisator en betreft de ondersteuning voor de organisatie van de wedstrijd. Er is voorzien in een gelijklopende overeenkomst per georganiseerde wedstrijd en deze bestrijken de periode 01.09.2003 t/m 31.08.2007. De ondersteuning wordt geregeld per organisatiejaar (i.e. een schooljaar).

De overeenkomsten met de organisatoren van de olympiades verstrijken op 31.08.2007. In het actieplan Wetenschapsinformatie en Innovatie 2007 is voorzien in een verdere subsidiëring van de wetenschappelijke olympiades. Aldus dienen voorbereidingen te worden getroffen voor de opmaak van nieuwe overeenkomsten.

Bij de opmaak van de lopende overeenkomsten, werd voorafgaandelijk een globale evaluatie gemaakt van de resultaten van de verschillende wedstrijden en dit m.b.t. de voorafgaandelijke periode (i.e. 1999-2003).

Ten behoeve van de opmaak van nieuwe overeenkomsten werd een vergelijkbare oefening opgezet onder de coördinatie van de entiteit “Studiedienst en Prospectief Beleid” van het departement Economie, Wetenschap en Innovatie. Een samenvatting van deze oefening is te vinden in volgende paragraaf

² Sinds 2001 is er ook een Junior Wiskunde Olympiade die zich specifiek richt naar jongeren van de 2de graad SO. Waar voor 2001 jongeren van de 2de graad SO ook konden deelnemen aan de “gewone” wiskunde olympiade, is deze vanaf 2001 voorbehouden aan de jongeren van de 3de graad SO.

³ Olyfran beschikt sinds 2004-2005 over een junior-editie

2. Conclusies en aanbevelingen

2.1 Grote waardering bij de doelgroepen

Bij de doelgroepen kunnen de olympiades rekenen op heel wat waardering en worden ze beschouwd als een goede test voor de beheersing van het vakgebied.

2.2 Grote bekendheid

De olympiades behoren tot de bekendste activiteiten uit het actieplan en er wordt ook vaak aan deelgenomen. Aangezien de olympiades specifiek voor de bevroegde doelgroepen bestemd zijn, kan gesteld worden dat de olympiades in hoge mate hun doelgroepen bereiken. Een aantal andere activiteiten uit het actieplan zijn minder bekend maar dan ook niet echt bedoeld voor de betreffende doelgroepen.

2.3 Impact op studiekeuze bestaat

De impact van de olympiades (en van andere acties uit het actieplan) op de studiekeuze is aanwezig maar eerder beperkt. Dit komt o.m. omdat de studiekeuze bepaald wordt door heel wat factoren en er ook heel wat actoren een invloed op hebben. In ieder geval kunnen de acties uit het actieplan beschouwd worden als mee ondersteunend bij de uiteindelijke studiekeuze.

2.4 Junior Olympiades vervullen behoefte

Uit de gegevens van de olympiades blijkt duidelijk dat de Junior Edities van de olympiades een groot succes zijn en bijgevolg een duidelijke behoefte vervullen. Het is wellicht aangewezen indien de organisatoren zouden nadenken over een eventuele invoering van een dergelijke editie, rekening houdend met wat organisatorisch mogelijk is.

In dit verband kan ook worden opgemerkt dat de invoering van een eerste ronde (op schoolniveau) bij de Fysica Olympiade duidelijk heeft geleid tot een verhoogde participatie. Deze formule blijkt dus bij te dragen tot het bereik van de wedstrijden. De algehele invoering er van zou uiteraard wel een impact hebben op de verleende subsidies.

2.5 Groot bereik voor een relatief kleine kostprijs en gewaardeerde verdeling van de middelen

Het bereik van de olympiades is groot binnen de doelgroepen en dit voor een relatief kleine overheidsinvestering. Bovendien blijkt uit de bevraging ook de waardering van de doelgroepen, wat de waarde van de olympiades uiteraard nog verhoogt.

De formule die voor de toekenning van de subsidies wordt gehanteerd houdt zowel rekening met de organisatorische impact van de wedstrijden en het aantal effectieve deelnemers. Alle organisatoren zijn tevreden over de gehanteerde formule voor de berekening van de subsidies.

2.6 Gezonde “ondernemingen”

Alle olympiades werken min of meer breakeven en slagen er in om met zowel de bijdrage van de deelnemers als met de overheidsbijdrage de wedstrijden op een financieel gezonde wijze te organiseren. Moeilijk blijkt te zijn het overhalen van privé-sponsors om bij te dragen aan de wedstrijden. Meestal betreft het sponsoring in natura en dan vooral onder de vorm van prijzen voor de deelnemers.

Verder is het duidelijk dat grote wedstrijden als de Vlaamse Wiskunde Olympiade, de Vlaamse Olympiades voor Natuurwetenschappen en Olyfran nood hebben aan permanente secretariaatsondersteuning, wat ook blijkt uit de (relatief) grote personeelsuitgaven.

De kleinere wedstrijden maken vooral gebruik van vrijwilligers die tegen een kleine kostenvergoeding werken. Bij deze wedstrijden is de ruimte om zaken te wijzigen of anders aan te pakken beperkt.

2.7 Overheidsbijdrage essentieel voor de organisatie

Dat de overheidsbijdrage aan de wedstrijden essentieel is voor de organisatie, blijkt duidelijk uit de inkomsten-uitgaven analyse van de verschillende wedstrijden. In de nabije toekomst zal de impact van de invoering van de maximumfactuur in het onderwijs op de diverse activiteiten binnen het actieplan moeten bekeken worden. Voor de meeste acties wordt nl. een (zij het kleine) bijdrage van de deelnemers gevraagd als een vorm van engagement. Van een aantal gewaardeerde acties (zoals de olympiades en de Vlaamse Wetenschapweek) mag verwacht worden dat deze altijd zullen kunnen rekenen op massale deelname en de invoering van de maximumfactuur er een eerder beperkte impact zal hebben.

2.8 Internationale deelname van Vlaanderen degelijk

Rekening houdend met de verschillen in het programma middelbaar onderwijs voor bepaalde vakken in de diverse landen, kan gesteld worden dat Vlaanderen al heel wat medailles en eervolle vermeldingen heeft mogen noteren en dat België in de landenrangschikkingen goed scoort. Uit de OESO-bevragingen (PISA) t.a.v. het niveau van de jongeren blijkt Vlaanderen ook steeds hoog te scoren (o.a. voor wiskunde, talen en wetenschappen). De resultaten op de internationale olympiades onderschrijven dit alleen maar.

2.9 Een meer systematische registratie van het profiel van de deelnemers

Uit de gegevens die de organisatoren hebben aangeleverd, blijkt dat er wat betreft het registreren van het profiel van de deelnemers ruimte is voor verbetering. Zowel wat betreft de deelnemende jongeren, de contacten op de scholen als wat betreft het profiel van de deelnemende scholen kunnen wellicht meer gegevens verzameld worden dan nu het geval is (bijvoorbeeld via de website). Er dient wel te worden bekeken wat organisatorisch mogelijk en haalbaar is. Wat de registratie van de deelnemende scholen betreft, dient overleg te worden gepleegd met het departement onderwijs om te zien wat op dat vlak mogelijk en haalbaar is.

2.10 Een intensiever gebruik en uitbouw van de website

Sommige organisatoren hebben een zeer dynamisch uitgebouwde website waar je meer kan vinden dan de wedstrijd zelf. Zo is de rijkdom aan vragen en antwoorden van de VWO uitgegroeid tot een pedagogisch instrument (Usolv-IT) dat in zeer veel scholen wordt gebruikt. Het uitbouwen van een dergelijk instrument was o.m. mogelijk via het programma van het departement Onderwijs wat betreft het Beleidsgericht Onderwijskundig Onderzoek.

Zonder te willen suggereren dat de andere olympiades ook een dergelijk instrument dienen uit te bouwen (wat trouwens niet voor elke wedstrijd zomaar kan), is er toch ruimte voor verbetering op bepaalde websites. Een meer dynamische aanpak zou al een hele stap vooruit zijn en de verdere uitbouw van de betreffende wedstrijd alleen maar ten goede komen. Waar mogelijk dient te worden bekeken of de registratie van de deelnemers niet via de website kan gebeuren, met daaraan gekoppeld de registratie van bijkomende gegevens.

2.11 Afspraken omtrent bepaalde definities

Uit de globale verslaggeving van de verschillende wedstrijden is duidelijk gebleken dat over een aantal definities geen ondubbelzinnige afspraken bestaan. Het “slaagpercentage” is daar een voorbeeld van. Met de organisatoren wordt dan ook bij voorkeur overlegd over de invulling van een aantal begrippen.

2.12 Duidelijke afspraken omtrent de bij te houden indicatoren

In de nieuwe overeenkomst dienen ook duidelijke afspraken te worden gemaakt over welke gegevens precies moeten worden bijgehouden. Het opstellen en opnemen van een lijst van indicatoren in de overeenkomsten is dan ook een aandachtspunt.